

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

Standardul IAS® 23 Costurile Îndatorării

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

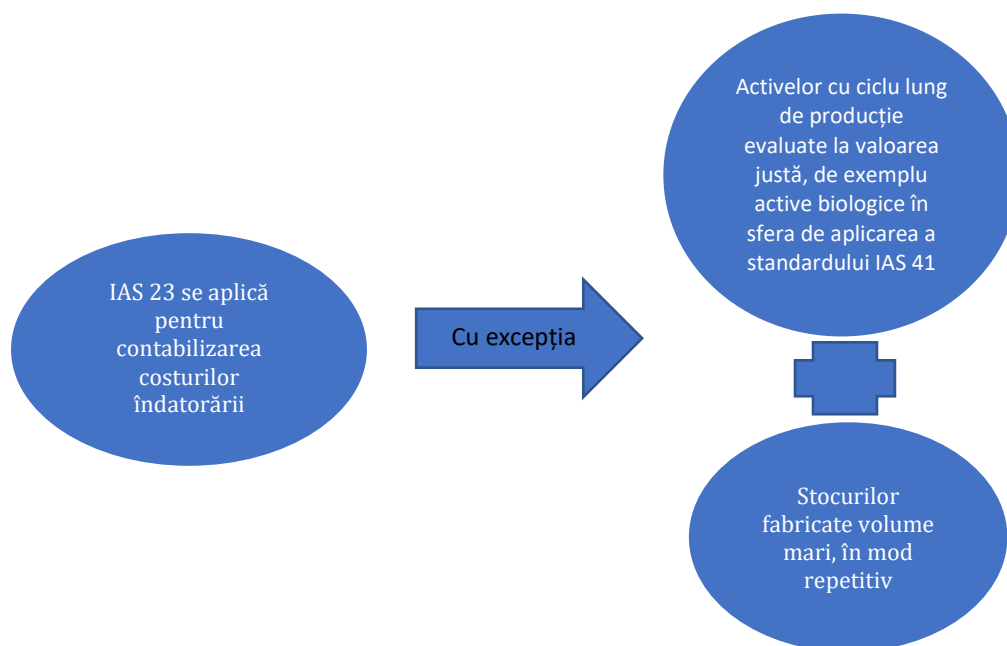
© Copyright 2021, Istanbul University

Standardul IAS 23 Costurile îndatorării

DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII CHEIE

Standardul IAS 23 Costurile îndatorării afectează toate entitățile care achiziționează, construiesc sau produc un activ eligibil și care au în același timp costuri de finanțare. După cum se arată în figura 1, IAS 23 se aplică tuturor entităților, cu excepția tranzacțiilor privind active eligibile evaluate la valoarea justă, precum active biologice sau stocuri produse în volume mari în mod repetitiv.

Figura 1. Domeniul de aplicare al standardului IAS 23

O entitate poate alege să își finanțeze investițiile prin resurse proprii, ceea ce conduce la un cost al capitalului. Cu toate acestea, costul real sau imputat al capitalurilor proprii, inclusiv al acțiunilor preferențiale care nu sunt clasificate ca datorii, nu intră în domeniul de aplicare al prezentului standard, IAS 23 trebuind să fie aplicat pentru contabilizarea costurilor îndatorării.

Pentru a înțelege corect acest standard, trebuie să cunoaștem două definiții de bază: costurile îndatorării și activele eligibile. Acestea sunt definite în standard după cum urmează (IAS 23.5):

- *Costurile îndatorării* sunt dobânzi și alte costuri pe care o entitate le suportă în legătură cu împrumutarea de fonduri.
- *Activele eligibile* sunt active care necesită o perioadă substanțială de timp pentru a fi gata în vederea utilizării sau vânzării prestabilite.

Costurile îndatorării pot include (IAS 23.6):

- (a) dobânzile corespunzătoare descoperitului de cont și împrumuturilor pe termen scurt și lung;
- (b) cheltuielile de finanțare aferente contractelor de leasing financiar recunoscute în conformitate cu IFRS 16 Contracte de leasing; și
- (c) diferențele de curs valutar care decurg din împrumuturi în valută, în măsura în care acestea sunt privite ca o ajustare a cheltuielilor cu dobânzile.

În principiu, există două moduri în care entitățile pot obține active: prin achiziție și prin construcție/producție. În unele cazuri, obținerea unui activ necesită o perioadă de timp substanțială și necesită finanțare externă. De exemplu, dacă doriți să cumpărați un telefon, puteți merge la un magazin specializat sau îl puteți cumpăra online. Puteți plăti în numerar sau puteți obține un credit. Dacă vânzătorul vă oferă un credit, atunci trebuie să plătiți o dobândă. Dobânda pe care o plătiți este o alegere sau o chestiune legată de gestionarea numerarului nostru. Cu toate acestea, dacă doriți să vă construiți o casă nouă, în acest caz, nu puteți deține casa imediat, deoarece construcția va dura o perioadă substanțială de timp. Și de multe ori este necesar să se apeleze la o finanțare externă pentru a finanța cheltuielile care urmează să fie făcute pentru casă. Există instrucțiuni pentru determinarea duratei perioadei substanțiale în acest caz? Răspunsul este nu. Deși determinarea perioadei substanțiale necesită utilizarea raționamentului profesional, în practică este în general acceptat faptul că această perioadă ar trebui să fie de peste un an.

RECUNOAȘTERE ȘI EVALUARE

Principiul fundamental al IAS 23 este capitalizarea costurilor îndatorării care pot fi atribuite în mod direct achiziției, construcției sau producției unui activ care se califică ca parte a costului acelui activ și recunoașterea altor costuri de împrumut drept cheltuieli în perioada în care sunt suportate.

Pentru ca entitățile să contabilizeze costurile îndatorării în conformitate cu IAS 23:

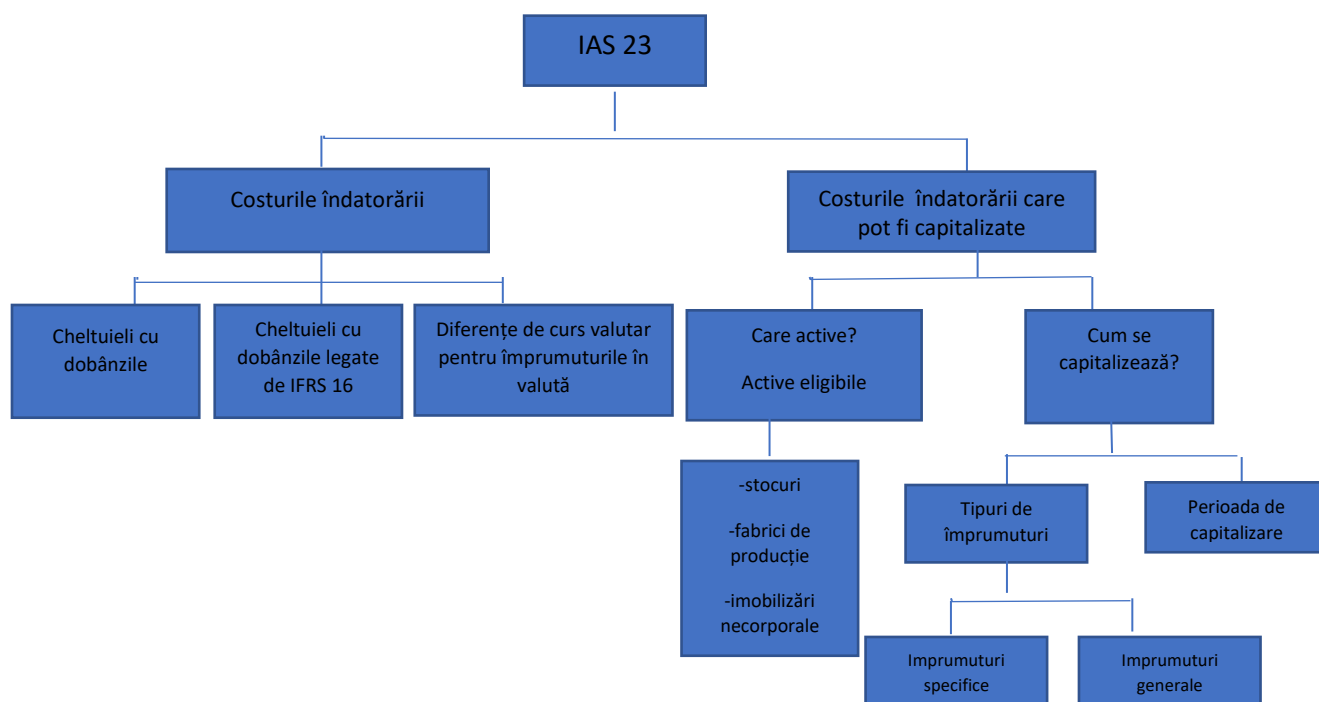
- Entitatea trebuie să aibă un împrumut specific sau general care implică costuri ale îndatorării.
- Trebuie să existe un activ eligibil și trebuie efectuate cheltuieli pentru acel activ eligibil.

Cu toate acestea, un criteriu important în acest caz este acela că, atunci când nu se fac cheltuieli pentru activul eligibil, costurile îndatorării pot fi evitate. În cazul împrumuturilor generale, valoarea costurilor îndatorării care poate fi atribuită direct achiziției unui activ eligibil ar putea fi dificil de determinat și ar putea fi necesară exercitarea raționamentului profesional.

TRATAMENTE

Aplicarea standardului IAS 23 presupune calcularea valorii totale a costului îndatorării și calcularea costului îndatorării care poate fi capitalizat, după cum se arată în figura 2.

Figura 2. Aplicarea IAS 23

1. Calcularea costurilor totale ale îndatorării

Entitatea trebuie să determine valoarea totală a costurilor îndatorării după cum este indicat în figura 2. Costurile îndatorării pot rezulta din împrumuturi specifice și din împrumuturi generale. Cu toate acestea, în cazul în care entitatea a obținut venituri din dobânzi prin utilizarea împrumuturilor specifice, această sumă trebuie dedusă din costul dobânzii relevante. Acest lucru nu se aplică împrumuturilor generale.

2. Decizia privind activele eligibile

A doua problemă este aceea de a decide care sunt activele eligibile. Atunci când se decide cu privire la activele eligibile, acestea nu trebuie să fie numai active corporale care pot fi contabilizate în conformitate cu IAS 16 Imobilizări corporale. Activul calificat poate fi un element de stocuri sau o imobilizare necorporală. Elementul esențial aici este că este necesară o perioadă de timp substanțială pentru a produce un activ eligibil. Nu există indicații legate de durata perioadei de timp substanțiale, astfel încât în determinarea sa trebuie să se utilizeze raționamentul profesional. Cu toate acestea, în general, atunci când este nevoie de mai mult de un an pentru a obține un activ, există o cutumă ca acel activ să fie considerat un activ eligibil.

3. Calcularea costurilor îndatorării care pot fi capitalizate

După ce se determină activul eligibil, trebuie să se calculeze costurile îndatorării care urmează să fie capitalizate pentru acesta. La calcularea acestei sume, trebuie să se acorde atenție tipului de împrumut și perioadei de capitalizare, după cum se arată în figura 2.

Este posibil ca entitatea să fi contractat un împrumut special pentru finanțarea achiziției sau construcției activului eligibil sau să fi decis să finanțeze activul care se califică cu împrumuturi generale pe care le-a contractat deja sau ambele. După determinarea costurilor relevante ale împrumutului, a doua etapă este aceea de a stabili pentru ce perioadă de timp vor fi capitalizate aceste costuri

îndatorării. Trebuie calculate costurile totale ale îndatorării care sunt direct legate de achiziția și construcția activului care se califică pe perioada de capitalizare. Calcularea costurilor îndatorării depinde de utilizarea unui împrumut specific sau general.

3.1 Împrumuturi speciale

Costurile îndatorării pentru împrumuturile speciale se numesc costuri specifice de îndatorare, spre deosebire de costurile generale de îndatorare. În măsura în care fondurile sunt împrumutate special în scopul obținerii unui activ eligibil, valoarea costurilor îndatorării eligibile pentru capitalizare pentru acel activ trebuie determinate ca diferența între costurile îndatorării suportate pentru acele împrumuturi în timpul perioadei și orice venit rezultat din investirea temporară a acelor împrumuturi neutilizate.

De exemplu, să presupunem că o entitate obține un împrumut de la o bancă, în valoare de 4.000.000 u.m. pentru o clădire administrativă care costă 5.000.000 u.m. și a cărei construcție va dura doi ani. Costul îndatorării de 4 milioane u.m. va fi adăugat la costul activului eligibil pe timpul perioadei de capitalizare ca și cost specific al împrumutului.

Să presupunem acum că entitatea a avut un cost total al îndatorării de 80.000 u.m. din împrumuturi specifice, însă ea a obținut și un venit total din investiții de 20.000 u.m. din investirea aceluiași împrumuturi specifice pentru perioade cât nu au fost utilizate. În acest caz, valoarea netă a costului îndatorării care trebuie adăugată la costul activului eligibil este de 60.000 u.m..

Continuând cu exemplul de mai sus, restul de 1.000.000 u.m. poate fi finanțat prin fondurile proprii ale entității sau din împrumuturile anterioare. Dacă entitatea îl finanțează din fonduri proprii, costul acestora nu va fi inclus în costul activului eligibil, deoarece costul fondurilor proprii nu este considerat un cost al îndatorării și nu poate fi capitalizat în conformitate cu prezentul standard.

În cazul în care suma rămasă este finanțată cu împrumuturi anterioare, costurile îndatorării pot fi capitalizate. În acest caz, este necesar să se calculeze o rată comună a costurilor îndatorării, numită rată de capitalizare, pentru aceste împrumuturi în diferite sume și cu rate ale dobânzii diferite.

Un aspect important în ceea ce privește costurile specifice ale îndatorării este utilizarea temporară a datoriei contractate pentru active eligibile în investiții și obținerea de venituri din dobânzi. În această situație, costurile îndatorării eligibile pentru capitalizare vor fi costurile reale ale împrumutului suportate pentru acel împrumut în cursul perioadei, minus orice venit din investirea temporară a acestor împrumuturi.

3.2 Împrumuturi generale

În măsura în care o entitate împrumută fonduri în general și le utilizează în scopul obținerii unui activ eligibil, entitatea determină valoarea costurilor de împrumut eligibile pentru capitalizare prin aplicarea unei rate de capitalizare la cheltuielile aferente activului respectiv.

Să presupunem acum că o entitate are două împrumuturi generale pentru un activ eligibil pe care le poate utiliza la începutul perioadei de capitalizare. Acestea sunt:

- Un împrumut de 10.000.000 u.m. și o dobândă de 10% și,
- Un împrumut de 8.000.000 u.m. și o dobândă de 14,5%.

Entitatea trebuie să determine rata dobânzii la care ar trebui să calculeze costul îndatorării pentru cheltuielile pe care le-a făcut pentru activul calificat. Soluția la această problemă este de a calcula un cost mediu ponderat al îndatorării pentru împrumuturile generale.

3.2.1 Rata de capitalizare

Rata de capitalizare trebuie să fie media ponderată a costurilor îndatorării aplicabile tuturor împrumuturilor entității care sunt în curs de rambursare în cursul perioadei. Cu toate acestea, o entitate trebuie să excludă din acest calcul costurile îndatorării aplicabile împrumuturilor contractate în mod special în scopul obținerii unui activ eligibil, până când sunt finalizate aproape toate activitățile necesare pentru a pregăti activul respectiv în vederea utilizării sau a vânzării sale preconizate. Valoarea costurilor îndatorării pe care o entitate le capitalizează în cursul unei perioade nu trebuie să depășească valoarea costurilor totale ale îndatorării pe care le suportă în cursul acelei perioade.

Pentru a afla rata de capitalizare, costul total al dobânzii la împrumuturile generale trebuie împărțit la suma totală a principalului împrumuturilor generale. Continuând cu exemplul de mai sus, costurile îndatorării aferente acestor împrumuturi generale sunt de 1.000.000 u.m. și 1.160.000 u.m.. Acestea se calculează după cum urmează:

$$\text{Costul îndatorării (primul împrumut): } 10.000.000 * 10\% = 1.000.000$$

$$\text{Costul îndatorării (al doilea împrumut): } 8.000.000 * 14,5\% = 1.160.000$$

Valoarea totală a costurilor îndatorării este de 2.160.000 u.m.. Rata de capitalizare se calculează ca fiind de 12% prin împărțirea costului total al dobânzii de 2.160.000 u.m. la valoarea totală a împrumuturilor, de 18.000.000 u.m..

$$\text{Rata de capitalizare} = \frac{\text{Costurile îndatorării totale}}{\text{Valoarea totală principală a împrumuturilor}}$$

$$\text{Rata de capitalizare} = \frac{10.000.000 * 0,10 + 8.000.000 * 0,14,5}{10.000.000 + 8.000.000}$$

$$\text{Rata de capitalizare} = \frac{1.000.000 + 1.160.000}{18.000.000} = 12\% \text{ sau } 0,12$$

Rata de capitalizare nu este suficientă pentru a calcula costul îndatorării care poate fi capitalizat. Această rată trebuie înmulțită cu valoarea cheltuielilor efectuate pentru activul eligibil.

3.2.2. Calculul cheltuielilor finanțate din împrumuturi generale

Un alt factor de care se ține seama pentru a calcula costul îndatorării care poate fi capitalizat este reprezentat de cheltuieli.

Să presupunem că o entitate a cheltuit câte 100.000 u.m. pe 1 ianuarie și pe 31 decembrie. Este costul dobânzii suportate de entitate pentru ambele cheltuieli același? Răspunsul este categoric negativ. Atunci, ce metodă trebuie urmată pentru cheltuielile efectuate în momente diferite?

De exemplu, suma de 100.000 u.m. cheltuită la 1 ianuarie va genera costuri cu dobânzile timp de 12 luni, iar activul eligibil nu va fi finalizat până la sfârșitul anului. În acest caz, sunt 12 luni până la sfârșitul perioadei de capitalizare, ceea ce înseamnă că aceste cheltuieli vor genera costuri cu dobânzile pe 12 luni din perioada de capitalizare a activului eligibil pentru 12 luni.

Să presupunem că au fost efectuate cheltuieli la 1 ianuarie, 1 martie, 1 septembrie și 1 decembrie pentru construcția de active eligibile ale unei entități între 1 ianuarie și 31 decembrie. Să presupunem că aceste cheltuieli sunt de 100.000 u.m., 360.000 u.m., 300.000 u.m. și, respectiv, 240.000 u.m.. Valoarea mediei ponderate a cheltuielilor este proporțională cu perioada în care cheltuielile suportă dobândă. Pentru a calcula această sumă, trebuie să ponderăm cheltuielile cu perioada în care sunt suportate, așa cum se arată în tabelul 1. Cheltuielile efective sunt prezentate în a doua coloană a tabelului 1, iar perioada de timp în care aceste cheltuieli suportă cost al îndatorării este prezentată în a treia coloană. Valoarea cheltuielilor medii ponderate pentru perioada respectivă se obține prin înmulțirea cheltuielilor efective din tabel cu perioada de capitalizare, ca fiind 520.000 u.m.. În final, înmulțind 520.000 u.m. cu rata de capitalizare pe care am calculat-o în etapa anterioară, obținem costul îndatorării care poate fi capitalizat.

Atunci când aceste cheltuieli sunt ponderate în funcție de durata perioadei de timp în care sunt expuse la costul dobânzii, se va afla valoarea cheltuielilor medii ponderate. Cheltuielile efective sunt prezentate în a doua coloană, iar perioada de timp în care aceste cheltuieli sunt expuse la costul îndatorării este prezentată în a treia coloană. Cheltuielile efectuate la 1 ianuarie vor expune la costul îndatorării timp de 12 luni, iar cheltuielile efectuate la 1 septembrie vor expune la costul îndatorării timp de 4 luni.

Dacă înmulțim cheltuielile efective din tabel cu perioada de capitalizare și adunăm rezultatele, calculăm că valoarea cheltuielilor medii ponderate pentru perioada respectivă este de 520 000 u.m..

Tabelul 1. Ponderarea cheltuielilor

Data	Cheltuieli efective A (în u.m.)	Perioada de capitalizare B	Cheltuieli medii ponderate A x B (în u.m.)
1 ianuarie	100.000	12/12	100.000
1 martie	360.000	10/12	300.000
1 septembrie	300.000	4/12	100.000
1 decembrie	240.000	1/12	20.000
TOTAL	1.000.000		520.000

3.2.3. Costurile generale ale îndatorării care urmează să fie capitalizate

Pentru a afla costul îndatorării care poate fi capitalizat, rata de capitalizare trebuie înmulțită cu cheltuielile medii ponderate totale.

Acum, să aflăm costul îndatorării care trebuie capitalizat pentru construirea unui activ eligibil cu o rată de capitalizare de 12% și o cheltuială medie ponderată totală de 520.000 u.m.. 62.400 u.m., care se obține prin înmulțirea a 520.000 u.m. cu 12%, este costul împrumutului care va fi capitalizat în activul eligibil.

Sa ne reamintim costul total anual al îndatorării pe care l-am calculat pentru împrumuturile generale, pe care l-am utilizat la calcularea ratei de capitalizare. Acesta a fost de 2.160.000 u.m.. Din această

sumă, 62.400 u.m. se capitalizează în costul activului eligibil. Restul de 2.097.600 u.m. vor fi recunoscute ca și cheltuieli.

4. Perioada de capitalizare

În determinarea perioadei de capitalizare, așa cum se arată în figura 3, trebuie stabilite data de început al perioadei de capitalizare și data de încetare a perioadei de capitalizare, precum și posibila perioadă de întrerupere.

Începutul perioadei de capitalizare este data la care entitatea începe să capitalizeze costurile îndatorării. Entitatea poate capitaliza costurile îndatorării atunci când îndeplinește toate condițiile următoare:

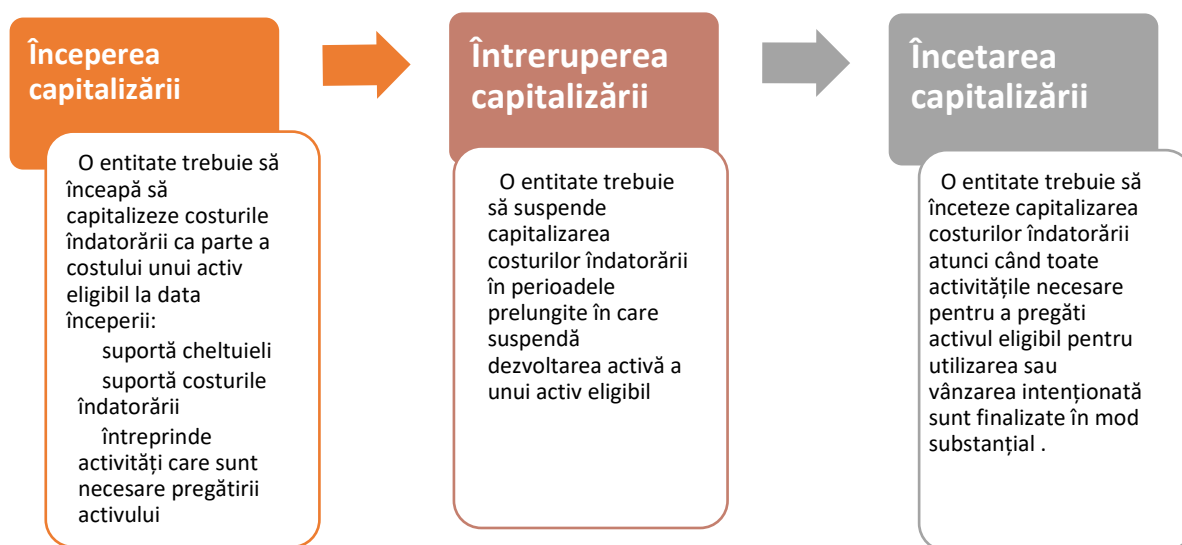
- suportarea de cheltuieli pentru acel activ;
- suportarea costurilor îndatorării;
- desfășurarea activităților necesare pentru pregătirea activului în vederea folosirii prestabilite sau a vânzării lui.

Cheltuielile efectuate de către entități includ doar cheltuieli care au generat numerar, transferuri de alte active sau asumarea de datorii purtătoare de dobândă.

O entitate suspendă capitalizarea costurilor îndatorării pe parcursul perioadelor îndelungate în care se suspendă dezvoltarea activă a unui activ eligibil. De exemplu, în timpul construcției unui baraj, pot exista întreruperi în procesul de construcție prevăzute în cadrul proiectului. Costurile îndatorării continuă să fie capitalizate pentru aceste perioade. Cu toate acestea, în cazul în care procesul de construcție este întrerupt, de exemplu, din cauza grevei angajaților, procesul de capitalizare ar trebui suspendat, deoarece aceasta nu face parte integrantă din procesul de construcție.

O entitate încetează capitalizarea costurilor îndatorării atunci când sunt finalizate aproape toate activitățile necesare pentru a pregăti activul eligibil pentru utilizarea sau vânzarea sa preconizată.

Figura 3. Perioada de capitalizare

INFORMATII DE PREZENTAT

În cele din urmă, ce informații trebuie prezentate de entități legat la costurile îndatorării?

O entitate trebuie să prezinte:

(a) valoarea costurilor îndatorării capitalizate în timpul perioadei; și

(b) rata de capitalizare folosită pentru a determina valoarea costurilor îndatorării eligibile care pot fi capitalizate.

Exemplu

La 1 ianuarie 2020, Menderes Co. a început o construcție în valoare de 3.000.000 u.m.. Clădirea va fi folosită ca sediu central, iar construcția va dura 18 luni. În cursul anului 2020, au fost efectuate următoarele plăți către antreprenor:

Data	Plăți (u.m.)
1 februarie 2020	300.000
31 martie 2020	700.000
30 septembrie 2020	1.000.000
30 noiembrie 2020	300.000
Total	2.300.000

Împrumuturile societății Menderes Co. la sfârșitul anului, la 31 decembrie 2020, erau următoarele:

1. Un împrumut pe patru ani cu o dobândă simplă de 8% plătită anual, care se referă în mod specific la acest proiect, în valoare de 800.000 u.m.. Dobânda de 64.000 u.m. a fost plătită pentru acest împrumut în cursul anului, iar venituri din dobânzi de 16.000 u.m. au fost obținute din aceste fonduri în timp ce au fost neutilizate în așteptarea plăților.
2. Un împrumut pe 10 ani cu dobândă simplă de 14% plătită anual; datoria rămasă neachitată la 1 ianuarie 2020 se ridică la 800.000 u.m. și a rămas nemodificată pe tot parcursul anului.
3. Un împrumut pe 10 ani cu o dobândă simplă de 11,5% plătită anual; datoria rămasă în sold la 1 ianuarie 2020 se ridică la 1.200.000 u.m. și a rămas nemodificată pe tot parcursul anului.

Determinați valoarea costurilor îndatorării care va fi capitalizată în costul activului pentru anul 2020.

SOLUȚIE

Mai întâi trebuie să decidem dacă există active eligibile. Nu capitalizăm costul îndatorării decât dacă avem un activ eligibil.

Există un împrumut contractat special pentru acest proiect. Costul îndatorării suportat pentru acesta este direct legat de acest activ. Cu toate acestea, acest cost al îndatorării trebuie să fie un cost net. Aceasta înseamnă că orice venit din dobânzi generat de acest împrumut trebuie să fie dedus din costul total al îndatorării.

Costul total al îndatorării= Costul îndatorării din împrumuturi speciale+ Costul îndatorării din împrumuturi generale	
Împrumuturi speciale Costul total al îndatorării = 64.000 u.m. Venituri din dobânzi = 16.000 u.m. Costul net al îndatorării = 48.000 u.m.	Împrumuturi generale Costurile îndatorării din împrumuturi generale necesită calcule suplimentare. În primul rând, trebuie să calculăm rata de capitalizare, apoi să aflăm valoarea cheltuielilor finanțate prin împrumuturi generale. Dacă există și împrumuturi speciale, mai întâi se finanțează cheltuielile din împrumutul special. Restul cheltuielilor vor fi finanțate din împrumuturi generale.

$$\text{Rata de capitalizare} = \frac{\text{Costurile îndatorării totale}}{\text{Valoarea totală principală a împrumuturilor}}$$

Împrumuturi	În curs de la 1 ianuarie 2020 până în decembrie 2020	Împrumut mediu ponderat	Rată	Costul îndatorării (Cheltuieli cu dobânzile)
Împrumut la 14%	800.000 u.m.	800.000	14%	800.000*0,14=112.000 u.m.
Împrumut la 11.5%	1.200.000 u.m.	1.200.000	11,5%	1.200.000*0,115=138.000 u.m.
TOTAL		2.000.000 u.m.		250.000 u.m.

Rata de capitalizare aferentă împrumuturilor generale este media ponderată a costurilor îndatorării aplicabile împrumuturilor entității care sunt în curs de rambursare în cursul perioadei, altele decât împrumuturile efectuate în mod special în scopul obținerii unui activ calificat.

Acum putem calcula rata de capitalizare după cum urmează:

$$\text{Rata de capitalizare} = \frac{250.000}{2.000.000} = 12,5\%$$

Apoi, pentru a afla costul îndatorării care poate fi capitalizat, trebuie să înmulțim rata de capitalizare cu o sumă de capital. Această sumă de capital este media ponderată a cheltuielilor (toate sumele în u.m.).

Cheltuieli efectuate	Suma nominală	Cheltuieli finanțate din împrumutul special	Cheltuieli finanțate prin împrumuturi generale	Număr luni până la sfârșitul anului după cheltuieli	Valoarea medie ponderată a cheltuielilor
1 februarie 2020	300.000	300.000	0	11	0*11/12=0
31 martie 2020	700.000	500.000	200.000	9	200.000*9/12=150.000
30 septembrie 2020	1.000.000	0	1.000.000	3	1.000.000*3/12=250.000
30 noiembrie 2020	300.000	0	300.000	1	300.000*1/12=25.000
	2.300.000	800.000	1.500.000		425.000

Valoarea totală a împrumuturilor speciale. Împrumuturile specifice în valoare de 800.000 u.m. sunt utilizate în întregime; restul cheltuielilor sunt, prin urmare, finanțate prin împrumuturi generale.

Suma totală finanțată prin împrumuturi generale

Costul îndatorării eligibil pentru capitalizare din împrumuturi generale:

425.000 u.m. * 12,5% = 53.125 u.m.

COSTUL TOTAL AL ÎNDATORĂRII CARE POATE FI CAPITALIZAT	
Din împrumuturi specifice	48.000 u.m.
Din împrumuturi generale	53.125 u.m.
Costul total al îndatorării care poate fi capitalizat	101.125 u.m.